

16.11.2010

לכבוד

חברי המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

חברי הולנת"ע

- ב ה ו ל -

בפקס: 02-5670325

שלום רב,

הנדון: בקשת משרד ראש הממשלה לדיון חוזר בהחלטתכם לגבי חלק מההתנגדויות לתכנית מתאר

מחוזית חלקית מטרופולין באר שבע - תמ"מ 4/14/23

1. בשם המועצה האזורית לכפרים הבלתי מוכרים, עמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון וארגון עדאלה, הרינו לפנות אליכם בזאת בבקשה שלא לקיים דיון חוזר, לבקשת משרד ראש הממשלה, בהחלטתכם בהתנגדויות לתכנית מתאר מחוזית חלקית מטרופולין באר שבע - תמ"מ 4/14/23 (להלן "התוכנית"), בכל הקשור לכפרים הבלתי מוכרים אום אלחיראן-עתיר ותל ערד.

2. הארגונים הנ"ל מייצגים בהליך ההתנגדויות את התושבים של הכפרים הבלתי מוכרים עתיר/אום אלחיראן ותל ערד.

3. **פניית משרד ראש הממשלה לחברי הולנת"ע בבקשה לדיון חוזר בעניין הנ"ל ובבקשה להפוך את ההחלטה בנושא, הנה בלתי חוקית, פוגעת בעקרונות שלטון החוק, פוגעת בעצמאות החלטתכם כרשות מוסמכת עצמאית וכגוף התכנון המקצועי הדן והמחליט בעניין וכמו כן היא פוגעת בעקרון סופיות החלטתכם כגוף התכנוני העליון.**

4. כידוע, המלצות החוקרת בעניין שני הכפרים הבלתי מוכרים הנ"ל ואשר אומצו על ידי הולנת"ע בדיוניה בתוכנית הנדונה הנן כלהלן:

הכפר הבלתי מוכר אום אלחיראן – עתיר: "בתשריט יעודי הקרקע להוסיף סימבול של ישוב כפרי במתחם עתיר שתכנונו המפורט יאפשר הרחבתו באמצעות שכונה צמודת דופן עבור תושבי מתחם אום אלחיראן."

הכפר הבלתי מוכר תל ערד: "מומלץ לאפשר תכנונו והסדרתו של המתחם המערבי של תל ערד. מומלץ לסמן את השטח ממערב לדרך מס' 80 כאזור נוף כפרי חקלאי משולב. מומלץ שהיקף השטח שיסומן יאפשר מענה תכנוני גם לתושבי תל ערד הנמצאים היום ממזרח לדרך מס' 80."

5. המועצה הארצית הנה בעלת שיקול דעת עצמאי והחלטתה בהמלצות החוקרת בהתנגדויות לתוכנית הנה החלטה סופית של גוף התכנון העליון והיא איננה כפופה לאישור או להוראות מטעם משרד ראש הממשלה בעניין.

6. סעיף 105 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק") קובע, בין היתר: "המועצה הארצית תדון ותכריע בהתנגדויות לתכנית מיתאר מחוזית [...]"

7. בתור רשות מנהלית בעלת סמכות על פי חוק, על המועצה הארצית להפעיל את סמכותה ושיקול דעתה בנושא ההתנגדויות לתוכנית באופן עצמאי. על כך עמד בית המשפט העליון בעניין **כפר ורדים** כי:

"כשפועלת רשות מינהלית בתחום סמכותה, ועליה להפעיל את שיקול דעתה, עליה להפעיל שיקול דעת עצמאי משלה, והדברים ידועים"

בג"צ 678/88 **כפר ורדים ואח' נ' שר האוצר** פ"ד מג(2), 501, 507 (1997);

ראו לעניין זה גם:

דפנה ברק-ארז משפט מינהלי (2010) כרך א עמ' 160.

8. יצויין, כי מטרתו של שיקול הדעת העצמאי הנה גם למנוע ניסיונות השפעה על ההחלטה המינהלית מצד גורמים פוליטיים. על כך עמדה דפנה ברק-ארז בספרה משפט מינהלי כלהלן:

"לעיתים, נעשים ניסיונות להשפיע על החלטותיה של הרשות המוסמכת גם מצד גורמים בכירים במערכת המינהלית והפוליטית, שאינם ממונים עליה במישרין. במצב דברים זה, ההצדקה להגנה על הרשות המוסמכת היא החזקה ביותר, משום שלחצים חיצוניים על קבלת החלטות מינהליות ממילא אינם לגיטימיים."

דפנה ברק-ארז משפט מינהלי (2010) כרך א עמ' 168.

9. יתירה מכך, קיום הדיון האמור והפיכת החלטתכם תרוקן, בדיעבד, את כל הליך ההתנגדויות מכל תוכן. למעשה המסקנה המתבקשת הינה כי הליך ההתנגדויות בשני המקרים הנ"ל נעשה אך ורק למראית עין כאשר הממשלה נחוצה בדעתה להשיג לגביהם תוצאה מסוימת ואשר מנסה היא להכתיב על הגוף התכנוני המחליט ולהפוך אותו לחותמת גומי.

10. כידוע, שניים הם עקרונות היסוד העומדים מאחורי הליך ההתנגדויות לפי חוק התכנון והבניה: עקרון השקיפות, ועקרון שיתוף הציבור. על חשיבותם של שני עקרונות אלה עמד בית המשפט העליון בפסק דינו בעניין **אדם טבע ודין** בקבעו:

"דין התכנון והבניה בונה עצמו (בין השאר) על שני עקרונות-תשתית האחוזים-וקשורים זה-בזה לבלי-הפרד: עקרון השקיפות ועקרון שיתוף של הציבור בהליכי אישורן של תוכניות. עקרון השקיפות נקבע (בין השאר) בהוראות סעיף 89(א) לחוק, ולפיה הודעה על הפקדת כל תוכנית תפורסם ברשומות, בעיתון, במשרדי רשויות מקומיות ועוד. [...] הפרסום על דבר ההפקדה מביא לידיעת הציבור את דבר התוכנית המיועדת; המעונוינים רשאים לעיין בתוכנית (סעיף 96 לחוק); ואם רואים הם את עצמם נפגעים, קונים הם זכות להגיש התנגדותם לתוכנית ולטעון טענותיהם (סעיפים 100 ואילך לחוק). זכות זו להתנגדות שואבת כוחה מחובת ההגיונות

המוטלת על הרשות, ומבטאת היא עקרון-יסוד ולפיו אין פוגעים בזכות או באינטרס לגיטימי של אדם בלא לשמוע אותו תחילה; ממקדת היא את תשומת הלב בנושאים אלה ואחרים שהמתנגדים מעוניינים בהם; ולמותר לומר ששקיפות ההליך מבטיחה באורח מירבי את תקינות פעולתה של הרשות. [...] נוסיף עוד זאת, כי שיתוף הציבור בקבלתן של החלטות מהווה שלוחה לעיקרון הדימוקרטי המקובל, בייחוד כד בנושאי תכנון, בניה ואיכות הסביבה המשפיעים במישרין על היחיד ועל הכלל." (ההדגשה לא במקור)

בג"צ 288/00, אדם טבע ודין ואח' נ' שר הפנים ואח' פס"ד נה(5) 673, בעמ' 291.

אי לכך, הנכם מתבקשים בזאת שלא לקיים את הדיון החוזר הנ"ל ולחילופין, לאפשר למתנגדים, תושבי שני הכפרים הבלתי מוכרים הנ"ל להשמיע את דבריהם באשר למשמעות ניהול דיון חוזר בעניינם בטרם קבלת החלטה חדשה כלשהי בנושא.

בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד